

**ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3**

EFFECTIVENESS OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN EDUCATIONAL EXTENSION
SCHOOLS UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

OFFICE 3

5

จิตติพร จิตตรี*

ดร.อโนทัย ประสาน**

ดร.สุภาพ เต็มรัตน์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนก ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ และวุฒิการศึกษา

การดำเนินการวิจัยใช้วิธีสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 288 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างได้ดำเนินการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ และวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

*** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study Effectiveness of Academic Administration in Educational Extension School Under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3, and 2) to compare Effectiveness of Academic Administration in Educational Extension School Under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3 categorized by work experience and educational background.

Surveying opinions of 288 school administrators and teachers Under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3 by stratified random sampling techniques. The instruments used in the research were questionnaires. The statistics applied in data analysis were frequency, percentage, mean, t-test and standard deviation and one-way ANOVA. The differences were tested by Scheffe's method.

The main research findings were as follow:

1. Effectiveness of Academic Administration in Educational Extension School Under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3, as a whole and each aspect, was at a high level.
2. Effectiveness of Academic Administration in Educational Extension School Under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3 categorized by work experience and educational background it was totally that their opinions were significantly different at a level .05.

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความสามารถที่จะปรับตัวให้รู้และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ รวมไปถึงการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สังคมยุคปัจจุบันต้องการให้เกิดขึ้นเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนมีคุณภาพทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมและมุ่งไปสู่การอยู่ดีมีสุขของคนไทยทั้งปวง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ส่วนที่ 8 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาตามมาตราที่ 49 วรรคแรกความว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และกำหนดนโยบายแห่งรัฐในมาตรา 80 (3) ว่า รัฐต้อง “พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 22 การศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และมาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งในระบบ และการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ ซึ่งแนวทางการกล่าวสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นคนกำลังของชาติ ให้ความเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาประกอบอาชีพ และการศึกษาดลชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4)

ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทุกประเทศได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน หากสามารถใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้ทุกคนมีขีดความสามารถ มีศักยภาพเต็มสมบูรณ์ตามอรรถภาพของแต่ละบุคคลแล้ว การพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศก็สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีทรัพยากรบุคคลที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมโลกในอนาคตที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเป็นสังคมแห่งปัญญาและมีความดีเท่ากันที่จะยืนอยู่ในตำแหน่งประเทศชั้นนำได้อย่างมั่นคงและสง่างาม (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 4) การศึกษาจึงเป็นรากฐานและเป็นปัจจัยในการพัฒนาคนให้มีศักยภาพเต็มความสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านการเสริมสร้างบุคคลให้มีความรู้ความคิด ทักษะในด้านต่างๆ และเป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสังคมจะเป็นตัวนำให้เกิดผลในการพัฒนาต่อประเทศชาติ เพราะการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสังคมเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามที่ประเทศชาติต้องการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 4 บัญญัติว่า “การศึกษา” หมายความว่ากระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมการสร้างสรรคจรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้น การบริหารจัดการ การศึกษา จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญมากที่สุด เพราะจะเป็นเป้าหมายหลักรวม ชัดเจน สร้างสมอง แนวคิดให้ประชากรเป็นผู้มีศักยภาพของประเทศ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหาร บทบาทหน้าที่ ความสำคัญ ของการบริหารการศึกษา ต้องมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดการบริหารการศึกษา พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ การบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นยึดหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสร้างมนุษย์สัมพันธ์มีความเป็นผู้นำ รู้วิธีการปรับเปลี่ยนพัฒนาองค์กรให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ (อภิชน ชินวงศ์. 2550 : 1)

สำหรับงานบริหารของโรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด โดยขอบข่ายและภารกิจการบริหารได้กำหนดไว้ 4 งานคือ งานบริหารงานวิชาการ งานบริหารงานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล งานบริหารงานทั่วไป (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2543 : 83-84) ดังนั้นการบริหารโรงเรียนที่จะให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จึงต้องอาศัยการบริหารงานทั้ง 4 งานประกอบด้วยกันโดยมีงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญ (คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. 2546 : 33) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นงานใหญ่ที่สุดของระบบงานในสถานศึกษาเป็นงานที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกๆ ด้านเพราะงานวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญาความนึกคิดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มความสามารถ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีความสามารถ มีความสุข ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดไว้ (มยุรี สมใจ. 2551)

งานวิชาการเป็นงานที่จะต้องทำตั้งแต่ต้นจนจบในปีการศึกษา เป็นงานที่ย่างยากซับซ้อนต้องอาศัยความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีจากหลายฝ่าย ทั้งจากทางบ้าน และโรงเรียน เช่น ผู้ปกครองนักเรียน และครู ซึ่งทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนและให้ความรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขปรับปรุง ส่งเสริม อบรมและให้การบริการทางวิชาการโรงเรียนต่างๆ มีขนาดต่างกัน คือ มีทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ซึ่งขนาดของโรงเรียนก็จัดเป็นหนึ่งในหลายปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยภายนอกองค์กร (วิรัช ตันตระกูล. 2544 : 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาซึ่งจัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัดในเขต 6 อำเภอ คือ อำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร อำเภอชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ และอำเภอ

ร่อนพิบูลย์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 42 โรงเรียน มีผลการสอบ O-net อยู่ในระดับต่ำกว่าของค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดประสิทธิภาพจัดการศึกษา สถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการพัฒนางานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาให้เด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนจึงขาดความพร้อมทั้งทางด้านงบประมาณและบุคลากรที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับสาขาวิชาเอก เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จะนำข้อมูลในการกำหนดนโยบาย แนวทางแผนงานกำกับติดตาม แผนปฏิบัติการของโรงเรียน รวมถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอันจะส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นการเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

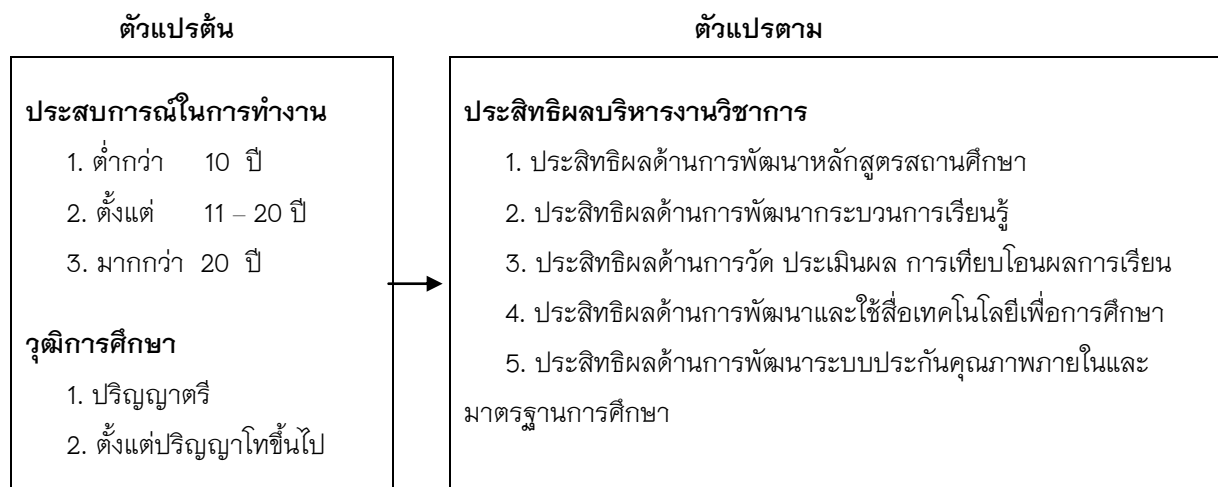
จากหลักการ และเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจัดเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา โดยมีขอบข่ายและภารกิจของงาน 12 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 6) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน 7) ด้านการแนะแนวการศึกษา 8) ด้านการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 9) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 10) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 11) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน ผู้วิจัยศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษาในองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ ด้านพัฒนาสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นเรื่องที่ควรศึกษาอย่างยิ่งเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา และพัฒนาบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นข้อมูลในการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิผลบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ตามขอบข่ายงานวิชาการ 12 ด้าน ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 144) และสังเคราะห์ด้านที่เห็นว่ามีมีความสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดเป็นภาพประกอบได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2555 จำนวน 655 คน และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 42 คน รวมทั้งสิ้น 697 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 248 คน และผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 40 คน รวมทั้งสิ้น 288 คน โดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, 608) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวนหนึ่งฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 60 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

วิธีรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลไปยื่นต่อผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเดินทางไปขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

4. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนครบตามกำหนด และทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ตรวจสอบให้คะแนน ลงรหัสในแบบสอบถามแล้วจะนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อ และรายด้าน และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

- 1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย
 - 2.1 ค่าที (t-test)
 - 2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)
 - 2.3 การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปประเด็นสำคัญของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัด ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีข้อค้นพบดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและแนวทางการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

1.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การตกแต่งสภาพภูมิทัศน์ เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นำนักเรียนไปศึกษาดูงานตามแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา กับการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ แบบฟอร์ม เครื่องมือที่จำเป็นเพื่อการดำเนินงานวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

1.4 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษามีกลยุทธ์ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการวางระบบเครือข่ายที่สะดวก รวดเร็ว และพอเพียงต่อการใช้งาน

1.5 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การตรวจสอบข้อมูลว่าครบถ้วนและตรงตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ผู้บริหาร และครู

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัด ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการวัด ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี กับผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี และผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10-20 ปี กับผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัด ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรสนับสนุนงบประมาณด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้โรงเรียน โดยการกำหนดนโยบาย เพื่อส่งเสริมประสิทธิผลทางด้านวิชาการให้สูงขึ้น

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรเห็นความสำคัญและส่งเสริมด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลทางด้านวิชาการและผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนให้ดีขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อทราบถึงปัญหาและข้อควรปรับปรุงพัฒนา

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.3 ศึกษารูปแบบการพัฒนางานบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกรัตน์ ภูระหง. ประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิตของผู้บริหาร และพนักงานครูใน สถานศึกษา สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2549
- กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2551.
- กษิณ ชินวงศ์. การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 3. งานนิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.
- เกสร ใจชื่น. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551.
- เกื้อกุล แสงพริ้ง. การศึกษาการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2541
- ขุนชัย พุยเวียง. การบริหารวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. ปริญญานิพนธ์ ค.ม. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2551.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. การฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์การพิมพ์, 2545.
- ฉัตรชัย ไชยมงคล. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2552.
- ชาญณรงค์ สุราสา. ประสิทธิผลการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่น เขต 1. สารนิพนธ์หลักสูตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.
- บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2545.
- มยุรี สมใจ. การบริหารงานวิชาการสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ กลุ่มโรงเรียนปง 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พะเยา เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.
- วิรัช ต้นตระกูล. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว, 2551.

A.P.Scribner. High performing Hispanic school. New York : Teachers Collage Press, 1999.

D. Glickman and others. Supervision and Instructional Leadership a Developmental Approach. U.S.A. : Allyn and Bacon, Fifth Edition, 2001.

B.J.Caldwell and J.M.Spinks. The Self – Managing School. Londin : Taylor and Francis (Printers) Ltd., 1990.

E. Mark Hanson. Educational Administration and Organization Behavior. 4th ed. Boston : Allyn And Bacon, 1996.

G.E. Austin, D. Reynolds. Managing for Improved School Effectiveness. An International survey School Organization 10,2/3. 1990.

Horner. Judithn Ann. School Effectiveness : A Conceptual Framework Measures and Resluts from A study of New Jersy Secondary School. Dissertation Abstracts International, 1984.

Hoy, W.K. and Miskel, C.G. Education Administration : Theory Research Practice. 4th ed. New York : McGraw–Hill, 1991.

J. Chrispeels, and Ann. A Study of Factor Contributing to Achieving and Sustaining School Effective in Elementary Schools. Dissertation Abstracts International, 1990.

Krejcie, R.V., & Morgan. D. V. Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(30), 607–610, 1970.